

Το εγκώμιο του Κυρίου

Ορθοδοξία / Θεολογία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

«Μακάριοι οι ακούντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν», είναι η φράση που ακούμε καθ' όλη την περίοδο των Παρακλητικών Κανόνων στην Παναγία. Συγκεκριμένα, η φράση αυτή ακούγεται στο τέλος του Ευαγγελίου του Μεγάλου Παρακλητικού Κανόνος (Λουκ., ια' 27-28).

Το ευαγγελικό αυτό απόσπασμα κάνει λόγο για την είσοδο του Ιησού στην Βηθανία και για την υποδοχή Του από τις αδελφές του Λαζάρου, Μάρθα και Μαρία. Στην συνάντηση αυτήν ο Κύριος επαινεί την Μαρία για το γεγονός ότι «παρακαθήσασα παρά τους πόδας του Ιησού ήκουε των λόγων αυτού» και επιπλήττει την Μάρθα, η οποία «περισπάτο περί πολλήν διακονίαν». Όταν, μάλιστα, η Μάρθα κάνει παράπονα στον Ιησού ότι η αδελφή της κατέλιπε αυτήν μόνην διακονείν, ο Χριστός της αποκρίνεται με νόημα ότι εκείνη μεριμνά και τυρβάζει περί πολλά, ενώ η αδελφή της, η Μαρία, «την αγαθήν μερίδα εξελέξατο, ήτις ουκ αφαιρεθήσεται απ' αυτής.» (ο. π. ι' 38-42) Επομένως, ο Κύριος προτάσσει το άκουσμα του λόγου Του, που είναι λόγος σωτηρίας, απέναντι σε οποιασδήποτε άλλη «διακονία», η οποία

τον περισπά από αυτόν: «ενός δε εστι χρεία» (ο. π. 42), λέει χαρακτηριστικά.

Άρα, η κύρια ασχολία του ανθρώπου είναι να ακούη τον λόγο του Θεού. Μόνον, όμως, να τον ακούη; Η απάντηση δίνεται στην συνέχεια. Το τελευταίο τμήμα του συγκεκριμένου Ευαγγελίου είναι από το επόμενο κεφάλαιο του Λουκά, το ια', διαβάζεται, όμως, στην συνέχεια, ακριβώς επειδή συνδέεται νοηματικά με το προηγούμενο. Μια γυναίκα από το πλήθος, ενθουσιασμένη από τον λόγο Του, λέει στον Κύριο: «Μακαρία η κοιλία η βαστάσασά σε και μαστοί, ούς εθήλασας.» (ια' 27). Τότε Εκείνος συμπληρώνει: «Μενούνγε, μακάριοι οι ακούντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν» (ια' 28).

Οι μεν Προτεστάντες η προτεσταντίζοντες, που δεν αποδίδουν καμμία η δεν αποδίδουν ιδιαίτερη τιμή στην Παναγία, ερμηνεύουν το «μενούγγε» με αντιθετική σημασία, περίπου ως εξής: «αντιθέτως (ή ίσα-ίσα, ή πιο πολύ) μακάριοι είναι όσοι ακούνε και φυλάσσουν τον λόγο του Θεού». Θεωρούν, δηλαδή, ότι η Παναγία δεν συμπεριλαμβάνεται σ' αυτούς, κάτι που ασφαλώς δεν επιβεβαιώνεται ούτε από τις γραφές ούτε από την παράδοση της Εκκλησίας μας, την οποία, ως γνωστόν, εκείνοι δεν δέχονται.

Επειδή, όμως, η Γραφή επιβεβαιώνεται μέσα από την Γραφή και η Παράδοση της Εκκλησίας μας είναι ιερή και οι ερμηνείες των Πατέρων μας θεόπνευστες και όχι

αυθαίρετες, κατά το δοκούν η κατά το συμφέρον, χρειάζεται να ερευνήσωμε, για να βρούμε την αλήθεια, σύμφωνα με την προτροπή, εξ άλλου, του ιδίου του ευαγγελικού λόγου: «ερευνάτε τας γραφάς» (Ιωάν., ε' 39) και «...γνώσεσθε την αλήθειαν» (Ιωάν., η' 32).

Εάν ανατρέξωμε, λοιπόν, στο «Ταμείον της Καινής Διαθήκης», θα δούμε ότι η λέξη «μενούγγε» αναφέρεται σε άλλα τρία χωρία (Ρωμ., θ' 19-20, ι' 18, Φιλιπ., γ' 7-8), με την σημασία: «βεβαιότατα, όχι μόνον αυτό, αλλά και ...», δηλώνοντας όχι μόνον επιβεβαίωση αλλά και προσθήκη στο νόημα της προηγούμενης προτάσεως.

Άλλωστε, η λέξη «μενούγγε» δεν αποτελείται μόνον από τον σύνδεσμο «μεν», αλλά και από τον επίσης σύνδεσμο «ούν» (=λοιπόν) και το βεβαιωτικό μόριο «γε», επομένως στην απόδοσή της λαμβάνονται υπ' όψιν όλες οι επιμέρους σημασίες. Η υπέροχη, λοιπόν, ελληνική γλώσσα, με την ακρίβεια και την σαφήνιά της, δεν αφήνει περιθώριο για άλλη ερμηνεία από την παραπάνω, δεδομένης, μάλιστα, της υπάρξεως ευαγγελικών χωρίων με παράλληλη σημασία.

Σε ο τι αφορά, επομένως, την απόδοση του χωρίου που μας απασχολεί «μενούγγε μακάριοι οι ακούοντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν» (Λουκ. ια' 27-28), με την φράση αυτήν ο Κύριος επαινεί όχι μόνον την γυναίκα που τον γέννησε, την Παναγία μητέρα Του, αλλά και κάθε άλλον άνθρωπο που ακούει και παράλληλα φυλάσσει τον λόγο Του. Όπως λέει και ο Χρυσορρήμων Ιωάννης, ο Κύριος «ουκ αρνείται την κατά φύσιν συγγένειαν, αλλά προστίθισιν την κατ' αρετήν» (PG 57, 466).

Εξ άλλου, και τα λόγια του Κυρίου «μήτηρ μου και αδελφοί μου ούτοι εισίν, οι ακούοντες τον λόγον του Θεού και ποιούντες αυτόν» (Λουκ., η' 19-21, πρβλ. Ματθ., ιβ' 48-50, Μαρκ., γ' 34-5), σε άλλη περίπτωση, όταν οι συγγενείς Του, λόγω πλήθους, «εκμεταλλευόμενοι» την συγγένεια των, αναζητούν να τον πλησιάσουν κατ' ιδίαν, επιβεβαιώνουν, επίσης, την ερμηνεία του παραπάνω χωρίου με τον τρόπο αυτόν. Ο Κύριος, δηλαδή, δεν ξεχωρίζει τους ανθρώπους σε δικούς και ξένους, όλοι είναι δικοί Του άνθρωποι, του Θεού, εφ' όσον ακούν και εφαρμόζουν το θέλημά Του.

Για να εφαρμόση, όμως, κάποιος το θέλημά Του, χρειάζεται, πρώτα, να το γνωρίζει. Γι' αυτό ο Κύριος επαινεί την Μαρία, διότι, προκειμένου να ακούση τον λόγο του γλυκύ της Ιησού, αφήνει στην άκρη κάθε άλλη ασχολία, ακόμη και την διακονία των αδελφών του Κυρίου, που έχουν προσέλθω στην οικία των, επίσης για να Τον ακούσουν.

Ο Κύριος, με την φράση «ενός δε εστι χρεία» (Λουκ., ι' 42), είναι σαν να τους λέει:

«Τώρα που είμαι εδώ, είναι ευκαιρία να ακούσετε και να γνωρίσετε τον λόγο μου, για να μπορέσετε να τον εφαρμόσετε κιόλας. Μετά, που θα φύγω, ασχοληθήτε με άλλες ασχολίες, και με την διακονία των αδελφών σας, που είναι, ούτως η άλλως θεάρεστη, όταν εξυπηρετή τον κεντρικό σκοπό, που είναι η εφαρμογή του λόγου μου, που δεν είναι λόγος δικός μου, αλλά λόγος Θεού.»

Πάντοτε ο Κύριος στην επί γης διδασκαλία Του επισημαίνει την αξία του λόγου Του και την σημασία της εφαρμογής Του για την σωτηρία των ανθρώπων. «Ου πας ο λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιων το θέλημα του πατρός μου» (Ματθ., ζ' 21), και λίγο παρακάτω: «πας όστις ακούει μου τους λόγους τούτους και ποιεί αυτούς ομοιώσω αυτόν ανδρί φρονίμω...» (ο. π. 24), ενώ όποιος δεν ακούει, επομένως και δεν εφαρμόζει τον λόγο Του, «ομοιωθήσεται ανδρί μωρώ...» (ο. π. 26).

Πράγματι, μωρία είναι να προσπερνά κανείς αδιάφορα τον λόγο του Θεού, ο Οποίος ενδιαφέρεται για την σωτηρία του, και να τυρβάζη περί άλλα ασήμαντα, που όχι μόνον δεν τον σώζουν αλλά τον καταποντίζουν κιόλας.

Τι γίνεται, όμως, μ' αυτούς, δηλαδή τους περισσότερους εξ ημών, που ενώ γνωρίζομε τον λόγο του Θεού, εν τούτοις δεν τον εφαρμόζομε η κάνομε έκπτωση σ' αυτόν, ή, το χειρότερο, τον ερμηνεύομε κατά πως μας αρέσει; Τουλάχιστον, «ο μη γνούς, ποιήσας δε άξια πληγών, δαρήσεται ολίγας.» (Λουκ., ιβ' 48), ενώ «ο γνούς το θέλημα του κυρίου αυτού και μη ετοιμάσας μηδέ ποιήσας, δαρήσεται πολλάς», διότι «παντί ω εδόθη πολύ, πολύ ζητηθήσεται παρ' αυτού» (ο. π. 47-48).

Αφού, λοιπόν, ο Κύριος συνδέει την εφαρμογή του λόγου Του με την τελική κρίση και την σωτηρία μας, ποιό είμαστε, τελικά, εμείς που θα αρνηθούμε να τον εφαρμόσωμε, ενώ, μάλιστα, μας επισημαίνει τις φοβερές συνέπειες από την παραμέλησή μας αυτήν;

Εκείνο που χρειάζεται, επομένως, να κάνωμε, εν όψει, μάλιστα, της εορτής της Παναγίας μας, είναι πολύ απλά να ακολουθήσωμε την δική της προτροπή: «ο τι αν λέγη υμίν, ποιήσατε.» (Ιωάν., β' 5), δείχνοντας την ίδια, με Εκείνην, εμπιστοσύνη στην δύναμη του λόγου Του. Δεν έχομε λόγο να μην το πράξωμε, διότι εκείνη που τήρησε τον λόγο Του με συνέπεια και ευθύνη, όχι μόνον δεν ζημιώθηκε, αντιθέτως, μάλιστα, κέρδισε και την τιμή να μακαρίζεται από όλες τις γενεές (Λουκ., α' 48), κυρίως όμως να τιμάται από τον Θεό, τον Σωτήρα της, διότι «επέβλεψεν επί την ταπείνωσιν της δούλης αυτού» (ο. π.).

Ας δείξωμε και εμείς λίγη από την ταπείνωση της γλυκιάς μας Παναγιάς, να γίνωμε και εμείς «δούλοι Κυρίου», υπάκουοι στο δικό Του θέλημα και όχι υπόδουλοι

στα δικά μας αμαρτωλά θελήματα, και τότε όχι μόνον θα αγαλλώμεθα και εμείς, όπως Εκείνη, για «τα μεγαλεία του δυνατού» (ο. π. 49), αλλά θα λάβωμε και την δική της τιμή να συμπεριλαμβανώμεθα σ' αυτούς όλους, για τους οποίους αναφωνεί ο Κύριος: «Μακάριοι οι ακούοντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν.» (ο. π. ια' 27-28).

Υπάρχει μεγαλύτερη τιμή απ' το να ακούσωμε το εγκώμιο αυτό του Κυρίου και για εμάς; Συγχρόνως, αυτό είναι το καλύτερο και πολυτιμώτερο δώρο που έχομε να κάνωμε στην Παναγία Μητέρα Του για την εορτή Της. Με την ελπίδα ότι, αυτήν την φορά, θα προσπαθήσωμε, λίγο περισσότερο, να ακούσωμε και την δικιά της, σωτήρια για μας, προτροπή: «ο τι αν λέγη υμίν (ο Κύριος) ποιήσατε» (Ιωάν., β' 5), να ευχηθούμε όλοι σε όλους καλή πρόοδο στην σωτηρία μας και Καλή Παναγιά!

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN